

POSTANOWIENIE

Dnia 10 lutego 2026 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Marek Pietruszyński

w sprawie **M.P.**

po rozpoznaniu na posiedzeniu w Izbie Karnej w dniu 10 lutego 2026 r.

zażalenia M.P. na zarządzenie Przewodniczącego Wydziału VI Karnego Odwoławczego Sądu Okręgowego w Katowicach z dnia 20 listopada 2025 r. odmawiające przyjęcia kasacji jako wniesionej po terminie,
na podstawie art. 437 § 1 i 2 k.p.k.

p o s t a n o w i ł:

- 1. nie uwzględnić wniosku skazanego o wyznaczenie mu obrońcy z urzędu,**
- 2. nie uwzględnić zażalenia i zaskarżone zarządzenie utrzymać w mocy.**

UZASADNIENIE

Zaskarżonym zarządzeniem odmówiono przyjęcia „osobistej” kasacji sporządzonej przez skazanego M.P. w dniu 2 października 2025 r. i skierowanej przeciwko wyrokowi Sądu Okręgowego w Katowicach z dnia 11 marca 2021 r., sygn. VI Ka 66/21, jako wniesionej po terminie wskazanym w treści art. 524 § 1 k.p.k.

Wskazano również, że termin do złożenia wniosku o doręczenie wyroku sądu odwoławczego z uzasadnieniem – co jest wymogiem koniecznym do wniesienia kasacji - upłynął w dniu 18 marca 2021 r., czyli po 7 dniach od wydania wyroku

przez sąd odwoławczy. We wskazany terminie nie złożono wniosku o doręczenie wyroku z uzasadnieniem ani nie wniesiono kasacji, co spowodowało upływ terminu do wniesienia kasacji.

Na to zarządzenie zażalenie wniósł skazany. Podniósł w nim, że na skutek bezprawnych czynności sędziego orzekającego w pierwszej instancji, błędnego określenia jego adresu mailowego, nie był prawidłowo informowany o terminach rozpraw, co powinno skutkować uznaniem wszystkich decyzji sądu jako nieważnych i przyjęciem jego osobistej kasacji.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje.

Zażalenie nie jest zasadne.

Z analizy akt sprawy jasno wynika, że M.P. przez przesłuchaniem go w charakterze podejrzanego w toku postępowania przygotowawczego, został pouczony o treści art. 139 k.p.k. stanowiącego, że jeżeli strona, nie podając nowego adresu, zmienia miejsce zamieszkania lub nie przebywa pod wskazanym przez siebie adresem, w tym także z powodu pozbawienia wolności w innej sprawie, pismo wysłane pod tym adresem uważa się za doręczone i pouczenie to osobiście podpisał (k.69 verte akt podstawowych).

W toku postępowania przez sądem pierwszej instancji oskarżony, będąc pozbawiony wolności w związku z tymczasowym aresztowaniem był doprowadzany na terminy rozprawy z aresztu śledczego. W dniu 6 maja 2020 r. uchylono stosowanie wobec oskarżonego tymczasowego aresztowania i zastosowano środek zapobiegawczy w postaci dozoru policji z określonym obowiązkami i zakazami. W zawiadomieniu o zwolnieniu (k. 686) wskazano jako adres oskarżonego po zwolnieniu M. ul. C(..). Postanowienie o zmianie środka zapobiegawczego zostało wysłane oskarżonemu na adres M. ul. C(..) i została odebrana przez mamę oskarżonego A.P.. W dniu 29 maja 2020 r. oskarżony wysłał na adres Sądu Rejonowego w Tychach pismo, w którym zakwestionował warunki na jakich zastosowano wobec niego nieizolacyjny środek zapobiegawczy, co świadczy, że postanowienie o zmianie środka zapobiegawczego zostało mu przekazane. W piśmie tym podał również swój adres M. ul C(..) i przesłał to pismo

z adresu mailowego [...] @gmail.com (a więc innego niż ten podany w zażaleniu). Wezwanie na kolejny termin rozprawy 6 lipca 2020 r. został wysłane właśnie na wskazany adres pobytu i nie zostało podjętym w terminie. Oskarżony na ten termin rozprawy jednak się stawił. Kolejny termin wyznaczono na dzień 21 sierpnia 2020 r. Na ten termin oskarżony się nie stawił. Kolejny termin wyznaczono na dzień 16 września 2020 r., zawiadamiając o nim oskarżonego na wyżej wskazany adres pobytu. Zawiadomienie zostało doręczone i pokwitowane przez A.P. (art. 132 § 2 k.p.k.). Oskarżony na ten termin nie stawił się. Rozprawa została przerwana do dnia 2 października 2020 r., o którym to terminie, z mocy art. 402 § 1 k.p.k. - oskarżony nie był zawiadomiony. Na ten termin oskarżony nie stawił się. Rozprawa we wskazanym terminie była prowadzona w dalszym ciągu. W tym też dniu zamknięty został przewód sądowy i po głosach stron, odroczono wydanie wyroku do dnia 16 października 2020 r. Na ogłoszenie wyroku nikt się nie stawił.

Od wyroku Sądu Rejonowego w Tychach z dnia 16 października 2020 r., sygn. II K 656/19 obrońca oskarżonego z urzędu, który reprezentował go w postępowaniu pierwszoinstancyjnym, wniósł apelację. Na dzień 11 marca 2021 r. wyznaczony został termin rozprawy apelacyjnej, o którym oskarżony został zawiadomiony na znany sądowi adres jego pobytu. W dniu 11 marca 2021 r. zapadł wyrok w przedmiocie wniesionej apelacji.

Wyrok ten wobec niezaskarżenia uprawomocnił się.

Skazany został wezwany do odbycia kary, do której się nie stawił. Postanowieniem Sądu Rejonowego w Tychach z dnia 19 sierpnia 2022 r., sygn. II K 656/19 zarządzono poszukiwania skazanego listem gończym.

Skazany został zatrzymany w dniu 10 maja 2025 r. i osadzony w areszcie śledczym.

Na podstawie przedstawionego rysu historycznego przebiegu postępowania sądowego w sprawie skazanego można poczynić niewątpliwe ustalenia, że oskarżony był pouczone o konsekwencjach procesowych zmiany miejsca pobytu bez informowania o tym fakcie sądu, miał świadomość toczącego się wobec niego postępowania karnego, od pewnego etapu postępowania sądowego nie brał w nim

udziału, zawiadomienia o kolejnych terminach rozprawy wysyłane były przez sąd na znany mu adres pobytu oskarżonego. Postępowanie sądu było zgodne z regułą generalną (art. 132 § 1 k.p.k.) wskazującą, że doręczenie powinno nastąpić bezpośrednio do rąk adresata pisma, a odbiór pisma powinien być osobisty i w miejscu zamieszkania. W toku postępowania oskarżony nie podał innego adresu dla doręczeń, w tym za pośrednictwem poczty elektronicznej. Zawiadomienia o terminach rozprawy nie były podejmowane przez oskarżonego w terminie bądź zostały odebrane przez dorosłego domownika. Oskarżony nie uczestniczył również w postępowaniu apelacyjnym, a zawiadomienie o terminie rozprawy odwoławczej został wysłane na adres jego pobytu znany sądowi i nie zostało podjęte w terminie. Ustalenia te prowadzą do stwierdzenia, że skazany, nie wykazując - od pewnego etapu postępowania karnego toczącego się w jego sprawie - zainteresowania jego przebiegiem i ukrywając się przed wymiarem sprawiedliwości, utracił wyłącznie na skutek własnego zawinienia – możliwość zainicjowania postępowania kasacyjnego w zgodzie z obowiązującymi przepisami regulującymi ten etap postępowania sądowego.

W tej sytuacji, osobista kasacja wniesiona przez skazanego po upływie terminów wskazanych w art. 524 § 1 k.p.k., słusznie nie została przyjęta, co potwierdza trafność wydanego w tym przedmiocie zaskarżonego zarządzenia.

Sąd nie uwzględnił nadto wniosku skazanego o wyznaczenie mu obrońcy z urzędu z uwagi na brak obligatoryjnej obrony w tej sprawie.

Z tych względów orzeczono jak w postanowieniu.

(WB)

[a.ł.]